

College van burgemeester en wethouders

Vergadering van: Zie voorblad

Team: Ruimte, Economie en Duurzaamheid

Opsteller: Jeroen Krijnen

Telefoonnummer: 14 0575

Collegevoorstel – Voornemen aanwijzen monument bunkercomplex Warnsveld

Portefeuillehouder:	Sjoerd Wannet
Openbaar:	Openbaar met embargo
Embargo (tot en met:)	1 week embargo
Soort punt:	Besluitvormend
Zaaknummer:	674551

Besluit

Het college is voornemens om de volgende objecten als gemeentelijk monument aan te wijzen conform bijgevoegd ontwerpbesluit en besluit het proces hiervoor in gang te zetten:

- bunker type 621 n.A., gelegen aan de Rijksstraatweg 119a te Warnsveld (7231 AD, nabij), kadastraal bekend: Warnsveld, sectie I, nummer 3543
  - bunker type 621 n.A., gelegen in het Kapperse Bos aan de Boslaan te Warnsveld (7231 DH, nabij), kadastraal bekend: Warnsveld, sectie I, nummer 2294
  - gevechtsschuilplaats van gewapend beton, gelegen aan de Rijksstraatweg 119a te Warnsveld (7231 AD, nabij), kadastraal bekend: Warnsveld, sectie I, nummer 3543
  - gevechtsschuilplaats van gewapend beton, gelegen aan de Rhienderinklaan 1 te Warnsveld (7231 DA), kadastraal bekend: Warnsveld, sectie I, nummer 3559.
-

Aanleiding

Het college heeft op 16 mei 2023 de Beleidsregel aanwijzen monumenten gemeente Zutphen 2023 vastgesteld. Deze beleidsregel is op 1 juni 2023 in werking getreden. Het in procedure brengen van het aanwijzen van de vier voorgedragen bunkers als gemeentelijk monument vloeit voort uit dit besluit.

Beoogd effect

Behoud van een zeldzaam bunkercomplex uit de laatste maanden van de Tweede Wereldoorlog dat binnen de gemeente Zutphen cultuurhistorisch van grote betekenis is en ook regionaal gezien

cultuurhistorisch van waarde is. Het past bovendien binnen de ambitie van het coalitieakkoord om zoveel mogelijk monumenten te beschermen.

Argumenten

1.1 Het bunkercomplex kent cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde.

Uit de inventarisatie is gebleken dat elk van de vier bunkers afzonderlijk en gezamenlijk van architectuurhistorische en algemeen historische betekenis zijn omdat:

- ze onderdeel vormden van de Duitse IJssellinie uit de nadagen van de Tweede Wereldoorlog;
- de bunkers de laatste overblijfselen van deze IJssellinie binnen de gemeente Zutphen zijn;
- ze als bouwprojecten van de Organisation Todt getuigen van verrichte dwangarbeid door Nederlandse burgers om de aanleg van de Duitse verdedigingslinie mogelijk te maken;
- een uniek inzicht geven in de situatie van de gemeente Zutphen en zijn inwoners tijdens de laatste maanden van de Tweede Wereldoorlog;
- ze zichtbare objecten zijn van de geleverde strijd rondom Zutphen om stad en Warnsveld te bevrijden van de Duitse bezetter;

Zie bijlage 2 t/m 5 voor de plaatsingsadviezen met de redengevende omschrijving en bijlage 1 voor het ontwerpbesluit.

1.2 Het aanwijzen van het bunkercomplex als gemeentelijk monument wordt maatschappelijk gedragen.

Naar aanleiding van een oproep in de zomer van 2023 aan de inwoners van de gemeente Zutphen kwamen diverse suggesties binnen om monumenten te plaatsen op de monumentenlijst, waaronder deze groep bunkers. De bunker in het Kapperse Bos is door de eigenaar zelf voorgedragen. Een vijfde onderdeel van het bunker ensemble, een Kochbunker bij Huis 't Velde, is in 2017 al aangewezen als gemeentelijk monument. Ook voor deze voordracht was veel draagvlak.

1.3 De Erfgoedadviesraad heeft positief geadviseerd over plaatsing van de vier bunkers op de gemeentelijke monumentenlijst.

De Erfgoedadviesraad kan zich – gelezen de beoordelingscriteria - geheel vinden in de inhoudelijke argumenten en adviseert het college van B en W conform de plaatsingsadviezen om de vier in de Erfgoedadviesraad behandelde bunkers ten oosten van het dorp Warnsveld aan te wijzen als gemeentelijk monument (zie bijlage 6 voor het advies van de Erfgoedadviesraad en bijlagen 2 t/m 5 voor de plaatsingsadviezen).

1.4 Het aanwijzen van de vier bunkers als gemeentelijk monument past binnen de vastgestelde Beleidsregel aanwijzen gemeentelijke monumenten gemeente Zutphen 2023.

Binnen het coalitieakkoord 2022-2026 *Natuurlijk betrokken, gelijk vooruit* wordt de binnenstad van Zutphen en haar monumenten gezien als belangrijke drager van de geschiedenis en identiteit van de stad. Iets waar we zuinig op moeten zijn. Het zorgvuldig omgaan met en bewaken van het erfgoed van de stad is hiervoor een voorwaarde. Er is binnen de gemeente bovendien veel draagvlak voor het behoud van erfgoed. Het inventariseren en aanwijzen van erfgoed tot gemeentelijk monument is daarom logisch.

Het college vindt het van belang dat erfgoed wordt doorgegeven en wordt beschermd om dit mogelijk te maken. Dit geldt uiteraard voor alle potentiële monumenten. Het college heeft daarvoor in 2023 beleid vastgesteld (Beleidsregel aanwijzen gemeentelijke monumenten gemeente Zutphen 2023). Het aanwijzen als gemeentelijk monument van de bunkers aan de oostkant van Warnsveld vloeit voort uit dit beleid.

1.5 Aanwijzing als gemeentelijk monument is een bevoegdheid van het college.

Op grond van artikel 5:2 en volgende van de Verordening fysieke leefomgeving gemeente Zutphen 2021 is het college bevoegd om een gemeentelijk monument aan te wijzen en dus ook tot het voornemen hiertoe te besluiten.

Kanttekeningen

1.1 De eigenaar van één van de voorgedragen bunkers ziet het gebouw liever niet aangewezen als gemeentelijk monument.

De eigenaar erkent de cultuurhistorische waarde van het gebouw niet en ziet een eventuele toename van de interesse voor de bunker op het perceel als nadelig voor de privacy.

De gemeente Zutphen ziet een groei van de waardering voor de voorgedragen bunkers als een goede ontwikkeling die zij graag wil stimuleren. In het bijzonder vanwege het verhaal dat de bunkers vertellen over de moeilijke situatie waarmee burgers in de laatste maanden van de Tweede Wereldoorlog te maken hadden. De kans dat het aanwijzen van de betreffende bunker als gemeentelijk monument een ongewenst aantrekkende werking heeft lijkt klein. De bunker bevindt zich bovendien op privéterrein en is niet toegankelijk.

1.2 Voor onderhoud van monumenten zijn eigenaren aangewezen op andere fondsen of eigen middelen.

De kosten voor reguliere onderhoudswerkzaamheden wijzigen niet door de aanwijzing van het pand als gemeentelijk monument. Slechts wanneer een monument opzettelijk onderhoud ontzegt wordt op zo'n manier dat dit ten koste gaat van de instandhouding van het monument (niet meer wind- en waterdicht), kan dat leiden tot een verplichting om het minimaal noodzakelijke onderhoud uit te voeren. Dit heeft dan mogelijk onvoorziene kosten tot gevolg. De bunkers die nu worden voorgedragen voor aanwijzing als gemeentelijk monument zijn in redelijk tot goede technische staat. Overigens biedt het Gelders Monumentenfonds voor eigenaren van monumenten laagrentende leningen die worden verstrekt voor restauratie, onderhoud en verduurzaming van gemeentelijke monumenten.

Communicatie

Het voornemen tot aanwijzing wordt aan alle zakelijke gerechtigden op de onroerende zaak door middel van toezending van het ontwerpbesluit bekend gemaakt. De zakelijk gerechtigden kunnen binnen zes weken hun zienswijzen naar voren brengen.

Van het ontwerpbesluit wordt tevens via de geijkte kanalen, waaronder het digitale Gemeenteblad en het weekblad Contact Zutphen Warnsveld, kennisgeving gedaan. Het ontwerpbesluit en de bijbehorende documenten worden daarbij digitaal ter inzage gelegd. Naar aanleiding van deze kennisgeving kan iedere belanghebbende een zienswijze indienen.

Uitvoering

Te zijner tijd wordt het definitieve besluit tot aanwijzing aan het college ter besluitvorming voorgelegd.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Financiële consequenties

Niet van toepassing.

Bijlagen

674551 - Bijlage 1 Ontwerpbesluit aanwijzen bunkerensemble Warnsveld

674551 - Bijlage 2 Plaatsingsadvies groepsbunker 621 nA Baank definitief 02-2024

674551 - Bijlage 3 Plaatsingsadvies groepsbunker Kapperse Bos 621 nA definitief
674551 - Bijlage 4 Plaatsingsadvies groepsschuilplaats bij Baank definitief 02-2024
674551 - Bijlage 5 Plaatsingsadvies groepsschuilplaats Rhienderinklaan 1 definitief
674551 - Bijlage 6 EAR 2024-080 Advies aanwijzen bunkers Warnsveld